

IZHAJA VSAK DAN

Če se ne delajo in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posrednišče št. 20 na Acquedotto, kjer se nahaja šeststredna ljudska šola Družbe sv. Cirila in Metoda dva neznanka, ki sta vprašala neko deklico iz trgovskega tečaja, ki se je baš nahajala pri vratih v drugem nadstropju, ali ni morda v hiši neki Lampes. Deklica je zanikala to vprašanje, kar sta ona dva vprašala, kaj je v tem nadstropju. Odgovorila je, da slovenska šola. Deklica je nato odprla plin, za katerega se nahajala števec tik vrat, ki so ostala odprta, potem pa odšla zopet v razred, kjer se je vršil pouk trgovskega tečaja.

Pripominjamo, da se je ves oni pogovor pri vratih na stopnišču vršil v italijanskem jeziku, da sta bila neznanka stara kakih 20 let, belo oblečena; očitno Italijana!

Par minut pozneje — neznanka sta med tem izginili — je zagledala učiteljica gđ. Černigojeva plamen pri vratih in hitro poklicala svoje tovarišice in g. učitelja Šemeta, ki so potem pogasili ogenj.

Ona dva neznanka sta očitno prišla v hišo le z namenom, da bi izvršila atentat. Prinesla sta s seboj steklenico katrama — razbito steklenico so našli pri vratih — polila katram po podnožniku pred vrati, ga zažgala, in nato izginila.

Namen atentatorjev je bil naravnost peklenko zloben. Videla sta namreč ono deklico, da je odprla plin, in sta dobro vedela, da se nahaja plinski števec tik vrat. Ker se je s katramom politi podnožnik tiščal vrat, bi bil moral plamen objeti tudi plinski števec in zgodila bi se bila eksplozija, ki najbrž ne bi bila povzročila samo velikanske materijalne škode, temveč bi bila zahtevala tudi bogzna koliko človeških žrtev, saj se je tisti čas nahajalo v drugem nadstropju 60 do 70 ljudi.

Atentat je bil naznanjen policiji.

Volite so pred durmi in s takim peklenko zlobnim, s takim hudodelskim orožjem si hoče torej laško-liberalna kamora izvojevati zmago nad nami! Lopevi! Požigalci! Sami nam ne dajo šol, a če si jih ustanovimo sami, pošilja potem svoje zločinske ljudi naša šolska poslopja požigati! Zločinci! Požigalci!

Ali je še kak Slovenec v Trstu, ki bi se družil s takimi lepevi, takimi zločinci!

Tržaški Slovenci! Kamora vam je hotela zažgati vašo šolo, ono šolo, ki je glavna opora vaše narodnosti, kjer se vaša deca vzgaja v vašem milim materinskem jeziku, zažgati vam je hotela šolo vaše največje dedne dednice, Družbe sv. Cirila in Metoda!

Tržaški Slovenci! Zapomnite si to, zapomnite si zlasti za tisti čas, ko boste odajali svoje glasovnice. Tedaj vam bodi pred očmi zločin, ki ga je hotela izvršiti kamora na najdražjem, kar imate, tedaj vam velja edino geslo: dol s kamoro, dol s kamorističnimi zločinci, požigalci!

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

na celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez dopolnjenega naročnine, se upravnica ne odziva. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: na celo leto Kron 5.20, na pol leta Kron 2.80.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Naročnina vnaša pisma se ne sprejemajo in rekapit se ne vršajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lica in koncesij lista „Edinost“: - Natassila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Polno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Italijanski atentat na CMD šolo na Acquedotto.

Hoteli so šolo zažgati.

Poslanska zbornica.

Snoči ob 8 sta prišla v hišo Trgovsko-obrtno zadrugo št. 20 na Acquedotto, kjer se nahaja šeststredna ljudska šola Družbe sv. Cirila in Metoda dva neznanka, ki sta vprašala neko deklico iz trgovskega tečaja, ki se je baš nahajala pri vratih v drugem nadstropju, ali ni morda v hiši neki Lampes. Deklica je zanikala to vprašanje, kar sta ona dva vprašala, kaj je v tem nadstropju. Odgovorila je, da slovenska šola. Deklica je nato odprla plin, za katerega se nahajala števec tik vrat, ki so ostala odprta, potem pa odšla zopet v razred, kjer se je vršil pouk trgovskega tečaja.

Pripominjamo, da se je ves oni pogovor pri vratih na stopnišču vršil v italijanskem jeziku, da sta bila neznanka stara kakih 20 let, belo oblečena; očitno Italijana!

Par minut pozneje — neznanka sta med tem izginili — je zagledala učiteljica gđ. Černigojeva plamen pri vratih in hitro poklicala svoje tovarišice in g. učitelja Šemeta, ki so potem pogasili ogenj.

Ona dva neznanka sta očitno prišla v hišo le z namenom, da bi izvršila atentat. Prinesla sta s seboj steklenico katrama — razbito steklenico so našli pri vratih — polila katram po podnožniku pred vrati, ga zažgala, in nato izginila.

Namen atentatorjev je bil naravnost peklenko zloben. Videla sta namreč ono deklico, da je odprla plin, in sta dobro vedela, da se nahaja plinski števec tik vrat. Ker se je s katramom politi podnožnik tiščal vrat, bi bil moral plamen objeti tudi plinski števec in zgodila bi se bila eksplozija, ki najbrž ne bi bila povzročila samo velikanske materijalne škode, temveč bi bila zahtevala tudi bogzna koliko človeških žrtev, saj se je tisti čas nahajalo v drugem nadstropju 60 do 70 ljudi.

Atentat je bil naznanjen policiji.

Volite so pred durmi in s takim peklenko zlobnim, s takim hudodelskim orožjem si hoče torej laško-liberalna kamora izvojevati zmago nad nami! Lopevi! Požigalci! Sami nam ne dajo šol, a če si jih ustanovimo sami, pošilja potem svoje zločinske ljudi naša šolska poslopja požigati! Zločinci! Požigalci!

Ali je še kak Slovenec v Trstu, ki bi se družil s takimi lepevi, takimi zločinci!

Tržaški Slovenci! Kamora vam je hotela zažgati vašo šolo, ono šolo, ki je glavna opora vaše narodnosti, kjer se vaša deca vzgaja v vašem milim materinskem jeziku, zažgati vam je hotela šolo vaše največje dedne dednice, Družbe sv. Cirila in Metoda!

Tržaški Slovenci! Zapomnite si to, zapomnite si zlasti za tisti čas, ko boste odajali svoje glasovnice. Tedaj vam bodi pred očmi zločin, ki ga je hotela izvršiti kamora na najdražjem, kar imate, tedaj vam velja edino geslo: dol s kamoro, dol s kamorističnimi zločinci, požigalci!

PODLISTEK.

Izobčenka.

Kriminalni roman.

iz angleščine prevel Ivan Dolenc.

Gospa Pricejeva je govorila resnico, ko je rekla, da je gospa Pearsonova izginila brez sledu. Gospa Pricejeva ni nikdar videla gospe Pearsonove, in dokler je Pearsonova mogla plačevati, tudi ni povpraševala po njej; toda z rastočo revščino njene stanovitve so jej začeli tudi vstajati dvomi o njeni spodobnosti in tako jej je tudi povedala v obraz, da ni to, za kar se izdaja. Gospa Pearsonova se je strahovito razjezila ob teh besedah, a vžik temu ni hotela dati gospodinjstvu zadovoljivih pojasnil o svoji osebi.

Mladi človek — častniški sluga — se je medtem vrnil v konjiško vojašnico, kjer je v častniškem oddelku poiskal svojega gospoda. Sobe, v katero je stopil, je bila neprijetna in žalostna. Bilo je vse že pospravljeno in napolnjeni kovčegi in zaboji so kazali, da namerava njihov lastnik na pot. Več moških v uniformah je kadeč dolge pipe hodilo po sobi semtertje, lastnik sobe, mlad, plavalas mladenič z dekliško poltjo in modrimi očmi, ki so nekako otroško ne-

DUNAJ 29. (Izv.) Zbornica je danes končala prvo čitanje proračunskega provizorija. Pri debati so prišli razven drugih na vrsto še trije Jugoslovani. Dr. Rybaču so odstopili govorniško mesto Rusini in tako omogočili tržaškemu slovenskemu voditelju, da govori v imenu naprednih Slovencev. Njegov govor je vzbudil splošno pozornost in burno odobravanje. Njegovemu govoru so sledili s silno živahno pozornostjo ne le samo Slovani, ampak tudi Nemci in govornika so ponovno preruševali z Dobro! klci.

Poleg dr. Rybača je govoril tudi pravaš dr. Sesardič, katerega govor se je gibal v precej ostrejšem tonu ko govor njegovega klubovega kolega dr. Korošca, ki je govoril začetkom debate. Med stvarnimi popravki se je oglasil k besedi tudi posl. Blankini, ki je s krepkimi besedami zavrnil obrekovanja, ki so padla tekom debate z nemške strani na Jugoslovane.

DUNAJ 29. (Kor.) Na današnji seji poslanske zbornice se je nadaljevala debata o proračunskem provizoriju.

Prvi je govoril neodvisni krščanski socialc dr. Heilingner, za njim poslanci Kotlač, dr. Buzek in Friedmann, ki je predvsem razpravljal o obupnih posledicah, katere je povzročila balkanska kriza naši industriji in obrti.

Dr. Rybač je pozdravljaj, da so balkanski dogodki povzročili tudi združenje Jugoslovanov v monarhiji. Jugoslovani so se v tej vojni naučili, da je le v edinstvi moč, ki vsposoblja za vsopešen boj proti vsem nasprotnikom in dovede tudi do cilja. (Živahno pritrdjevanje.)

Mi Jugoslovani smo spremljali osvobodilno delo naših bratov na Balkanu z velikimi simpatijami. Začetkom vojne se nam to niti namerilo ni. Celo nemški krogi so priznavali veliko delo balkanskih držav. A čimbolj so se začele pomikati zavezniške armade proti jugu in zapadu, tembolj so zginemale simpatije avstrijskih krogov in končno je prišlo celo tako daleč, da so naše simpatije pretvarjali v veleizdajstvo in nas dolžili veleizdajškega stremjenja.

Dr. Kuranda: Ne vas, le vaše naskrajnejše krilo!

Dr. Rybač: Nas Slovence ravnotako, kakor ostale Jugoslovane.

Danes se nam očita celo trilateralna stremjenja, češ da hočemo izvesti naše združenje izven okvirja monarhije. In vendar je splošno znano dejstvo, da so v Avstriji tudi cel narodi, ki nosijo v svojem srcu ideale, ki se z današnjimi avstrijskimi mejami nikakor ne dajo identificirati. Opozorjam le na dejstvo, da je poljski socialni demokrat Lieberman tekom debate slovesno proglasil svojo vero v bodoče združenje celega poljskega naroda in obnovenje starega poljskega kraljestva. In noben pameten človek radi tega ne bo dolžil Poljakov veleizdajstva. Obžalujem, da so nemški govorniki pokazali napram tako

dolžno gledale v svet, je sedel s smotko v roki v gugalku. Oblečen je bil v sivo obleko iz dvojnika, bil je fine, aristokratske vnanosti, toda videti je bil nemiren in razburjen.

Ves prestrašen je skočil pokoncu, ko je vstopil sluga in na lico se mu je pojavil tako prepadel izraz, da so se njegovi tovariši zakrohotali na glas in ga neusmiljeno začeli dražiti.

— Glejte, glejte, kako ga je razburila bližnja poroka, je rekel nekdo. — Trese se po vsem telesu, kakor preplašen zajec. Le ne izgubi poguma, Adonis; saj imaš še več časa nego dvanaest ur. Kdo ve, kaj se še vse lahko zgodi! Morda se le še na kak način izmažeš.

— Ne govori budalosti, Griff — je odvrnil oni.

— In zakaj si priložastil tako nenapovedano v sobo, Viljem? — je zakričal nad slugom. — Zakaj nisi potikal?

— Trkal sem, pa me niste slišali, milostivi gospod. Govorili ste.

— Tako? No, ali si oddal moje pismo?

— Ne, gospod!

— Zakaj ne?

— Ker je naslovljena odpočevala, milostivi gospod.

— In kam?

važnim političnim dogodkom svojo popolno indolenco. Nemci celo obžalujejo, da so naši jugoslovanski bratje odpravili turško nekulturo in jo nadomestili s kulturo. Kako je pač moglo to biti! Mi smo sicer vedeli, da njih simpatije ne bodo na strani Jugoslovanov, a da pa bodo nabrali tako grmado sovraštva proti Jugoslovanstvu, to smo spoznali šele iz dogodkov komaj preteklega časa.

Le sovraštvo proti Jugoslovanom in strah pred njimi je vodil naše državnike. Hoteli so, da zabiljejo kila med Jugoslovane in najsi pri tem propade tudi Avstrija. Zato so ustanovili Albanijo. V Trstu, na Koroškem in Spodnje Štajerskem nam ne dovolijo niti privatnih ljudskih šol, a Albancem hočejo ustanoviti šole, da celo univerzo. (Velika veselost.) V nemških krogih se kaže silno sočustvanje za Albance. Nemški listi tožijo o grozodejstvih in grozovitostih, ki so jih baje zagrešile zavezniške armade in pri- najaajo strahovite stvari o obleganju Skadra. Celo streljalo se je proti Skadru, in celo ogenj je nastal v mestu. (Veselost.)

So-li Nemci pozabili, da so se pred obleganjem Skadra vršila že tudi druga obleganja! So-li morda Prusi streljali na Pariz z žogami? In ali niso na Kitajskem vojaki „nalkulturejšega“ naroda divjali kakor zverine in sicer na najvišje povelje, ki se je glasilo: Ne dajte pardona! (To povelje je izdal sam nemški cesar Viljem. Op. ured.) In vendar so Kitajci vsaj toliko kulturni narod kot Albanci. Če Nemci sedaj očitaajo Srbom, da so vsvarili četaše, jih vprašam: Ali niso morda v francosko-nemški vojni nastopali franktieri. Seveda tem njih dejanja nihče ne zameri. A ko je šlo za osvoboditev Jugoslovanov, ki so celih 500 let ječali pod krutim jarmom nasilnega Turčina, sedaj se zgraža ona Evropa, ki deset- in desetletja ni ničesar storila za ubogo jugoslovansko krščansko rajo na Balkanu.

V parlamentu so vstajali poslanci, ki so celo obžalovali, da izginjajo Turki iz Evrope. Gospoda, ki to obžaluje, naj se sama enkrat podvrže turškemu jarmu, zakaj bi se moralo to zahtevati ravno od nas.

Naše simpatije napram balkanskim našim bratom niso v nikakem nasprotju z našimi dolžnostmi kot avstrijski državljani. Ostali bomo zvesti Avstriji, dokler bo v prid in interes, da ostanemo v njej. A nikakor ne zahtevajte od nas več nego je mogoče. Pustite nas, da se v miru razvijamo gospodarsko, kulturno in politično in videli boste, da bodo Slovani in posebno še Jugoslovani veliko boljši patrijotje kakor razni hurupatrijotje, ki nastopajo sedaj.

Nato se je dr. Rybač pečal z izvajanjem dr. Pitacca in konstatiral, da so obstruirali Slovenci v tržaškem deželnem zboru zgolj radi tega, ker jim Italijani odrekaajo pravico do skromne nacionalne avtonomije. Če so Nemci sklenili pri sedanjih volitvah glasovati za Italijane, so to storili samo iz sovraštva do vsega, kar je slovenskega. Bili pa so merodajni tudi razredni in drugi interesi, ki jih vodijo kot gospodujočo kasto v skupen boj z Italijani proti nam, ki smo kmečki in delavski narod in Trst naša zgodovinsko narodna tla. Če trdi Pitacco, da nam je tržaška občina dala vse šole, katere nam je po zakonu primorana dati, potem moram konstatirati, da za Trst sploh ni

— Tega mi ni vedela povedati hišna gospodinja. Hišna gospodinja mi je povedala, da se je stranka izselila že pred petimi tedni.

— Tako! Potem je dobro! Daj mi pismo in poviš naročilo voza. Potreboval boš dva, da opraviš vso prilago na kolodvor.

— Vse izvršim, gospod.

Viljem je odšel in tovariši, ki so kadili v sobi Leonarda Hastingsa, so drug za drugim tudi odšli. „Adonis“, kakor so mladega moža imenovali njegovi tovariši zaradi njegove izredne lepote, se je zatopil v sanjarjenje, ko je ostal sam.

— Odšla je torej — je mrmral. — No, ni mi žal, da sem izvedel to. Vsaj ne bo jutri kakaga neprijetnega prigodka. Ako morda —

Temen izraz mu je hušknil preko obraza in divje je zaškrtal z zobmi.

— Ah, kaj! — je zamrmral. — Razburjen sem in strahljiv. Nič se mi ne more zgoditi, da se le odpeljem in pridem na varno; potem tudi popravim vse. Samo da bi že minil jutrišnji dan in da bi s svojo ženo že imel Angleško za seboj. Ženo! Je pač res to dovolj grenko zdravilo, toda edino sredstvo proti moji bolezn.

Častivredni Leonard Hastings, sin grofa in grofice Templestowske, je bil najbrdkejši in skoraj tudi najpriljubljenejši mladi čast-

ljusko-šolskega zakona. Če pa se postavlja Pitacco na stališče, da je treba dati samo to, kar zahteva zakon, zakaj pa potem z hitrejšo Italijani svojo univerzo, ki še ni vzakonska. Priznam upravičenost italijanskega vseučiliškega postulata, a zato pa moram tudi poudariti, da imamo mi Jugoslovani še večjo pravico do lastnega vseučilišča.

Na očitjanje posl. Leuthnerja, ki je primerjal Sokolstvo z bizantizmom in ga delal odgovornega za taktiko Hrvaško-slovenskega kluba, je dr. Rybač konstatiral, da Sokolstvo ni politična organizacija in politično prepričanje članov Sokolskih organizacij nikakor ne odgovarja politiki, ki jo vodi na Dunaju Hrvaško-slovenski klub. Opozarja končno, da je Hr. sl. klub sovraven Sokolstvu in da so politični pristaši Hr. sl. kluba organizirani v posebnih telovadnih društvih.

Koncem svojega govora je govornik izrazil svoje obžalovanje, da Nemci, kadar gre za slovenska vprašanja, tako malo študirajo slovenske razmere. Prej bi študirali kitajske razmere kakor pa objektivno preštudirali slovenske, zlasti pa jugoslovanske razmere.

Govornik konča: Upam, da bo vodila edinstvo Jugoslovane v skupnem boju za skupne pravice. (Viharno odobravanje. Govorniku od vseh strani čestitaje.)

Posl. dr. Sesardič je izjavil, da s strani balkanskih Slovanov interesom monarhije ne grozi nobena nevarnost, kvečemu interesom pangermanizma. Interesi monarhije se vedno identificirajo z interesi Nemcev in Madžarov, pri čemer ne igrajo Slovani nobene vloge. Govornik je končno izjavil, da je edina vez, ki veže Hrvate na monarhijo, čut lojalnosti za dinastijo. (Odobranje pri Jugoslovanih) vsled katere Hrvati upajo, da že pride čas, ko bo ustanovljena pod gospodstvom sedanje dinastije zvesta združena Hrvatska. (Živahno odobravanje pri Jugoslovanih.)

Nato je bil sprejet predlog za konec debate. Generalni govorniki so se odrekli besedi, ravno tako poslanca Parrera in Paherja, ki sta se oglasila k besedi v svrhu stvarnih pripomb.

Posl. Blankini je v stvarnem popravku na izvajanja poslanca dr. Grossa konstatiral, da sramotni policijski sistem, ki vlada na jugu, ne opravičujeta niti postopanje slovenskih rezervistov niti postopanje prebivalstva v Dalmaciji. Z ozirom na izvajanja posl. Kurande je Blankini izjavil, da Dalmacija nikdar ni bila Italijanska in tudi nikdar ne bo. Vlada je vedno, kjer je le mogla, poskušala zatreti narodnostni razvoj z Italijanskimi in nemškimi eksperimenti. Le Slovanom sovrzna politika je kriva, če narodni boji v Dalmaciji še danes niso končani. Govornik končno odločno odklanja očitke nevhvalečnosti Dalmatincev. Na to je bil proračunski provizorij izročen proračunskemu odseku.

Poslanec dr. Adler in tovariši so vložili interpelacijo radi zopetnega poklicanja rezervistov in nadomestnih rezervistov k 15. in 16. armadnemu zboru.

Predsednik dr. Sylvester je predlagal prihodnjo sejo za jutri, s sledečim dnevnim redom: 1) Poročila legitimnega odseka. 2) Prvo čitanje predloga glede podaljšanja provizoričnega poslovnega reda. 3)

nik v svojem polku. Njegova mati, grofica, je izbrala ta polk le zato zanj, ker je modra uniforma tako lepo pristajala plavi lepoti njenega oboževanega slau.

Vstopil je v armado z najslajnejšimi nadami in njegova denarnica se je zdelo neizčrpiliva. Toda v dveh letih je popolnoma zapravil svoje premoženje in tako zašel v krepilje oderuhov, da mu je pretli neodvratljiv polom. Tedaj mu je mati priskočila na pomoč, dobivši zanj bogato nevesto, in prav sedaj se je pripravljala, da bi se z nočnim vlakom odpeljal v Manchester, da bi se poročil prihodnji dan.

Prodal je svoje staro ime za denar hčerke bogatega tovarnarja in v štirindvajsetih urah naj bi bil že z njo na ženitovanjskem potovanju. Bil je silno razburjen in se je prestrašil ob vsakem koraku, ki ga je zaslišal zunaj na hodniku.

— Milostivi gospod, čas je, da odpotujete!

S temi besedami je prekinil sanjarjenje svojega gospoda vstopajoči Viljem, ki je medtem že vse pripravil za odhod, poskrbel za voz, spravil priljago iz sobe in sedaj čakal nadaljnjih ukazov.

Hastings je hotel imeti Viljema tudi v Manchesteru pri sebi in Viljem se je zelo veselil novega življenja, ki ga je čakalo in mu obetalo velike izpremembe. (Dalej.)

Poročilo finančnega odseka o zakonu glede davka na žganje in zakon o osebnodohodninskem davku. Nato so stali nekateri poslanci spreminjalne predloge, ki pa so bili vsi odklonjeni. Sprejet je bil le predlog poslanca Finka, naj pride kot tretja točka na dnevni red predloga o davku na avtomobile, šampanjec in totalizatorje.

Priljudna seja jutri.

Interpelacija radi skrivnostnega samomora polkovnika Redia.

DUNAJ 29. (Kor.) Na današnji seja poslanske zbornice je dunajski poslanec dr. Neumann vložil na delžnobračnega ministra interpelacijo, v kateri zahteva natančnega pojasnila, če je bil polkovnik Redi, ki je te dni izvršil samomor in je bil vedno zaupnik avstrijske vojne uprave v vohunskih zadevah, v resnici sam vohun.

Samomor polkovnika Redia.

DUNAJ 29. (Kor.) O samomoru polkovnika Redia, šefa generalnega štaba 8. kora, ki je vzbudil v vojaških krogih tako veliko senzacijo, poroča „Militärische Rundschau“ sledeče podrobnosti: V noči od sobote na nedeljo je polkovnik Redi izvršil samomor. Svoje dejanje je storil radi tega, ker so mu dokazane razne zelo delikatne stvari, kakor: homoseksualnost in veliki dolgov. Vrh tega je prodal različne jako važne in tajne dokumente neki tuji državi.

DUNAJ 29. (Izv.) Razkritja o vohunski aferi polkovnika Redia vzbujajo vedno večjo senzacijo. Zlasti vojaški krogi so popolnoma konsternirani. Preiskava je dognala, da je bil Redi, ki je veljal za enega najodličnejših avstrijskih častnikov, in intus navzven generalitete, že celih 14 let v vohunski službi Rusije. Vred svojih izbornih zvez in zelo odgovornega mesta, je lahko vsako novo avstrijsko vojaško odredbo takoj naznanil Rusiji, ki je potem lahko s protidredbami že v začetku ulčila učinek avstrijskih korakov. Konsterniranje pa je tem večje še radi tega, ker je imel Redi nalogo boriti se proti tujim vohunom. Vojno ministrstvo danes uradno priznava vsa ta dejstva, pristavlja pa, da je bil k temu zapeljan po svojih homoseksualnosti, radi katere je prišel v velikanske finančne stiske.

Vtis Pašičevega govora.

BELGRAD 29. (Srbski tiskovni urad „Edinosti“.) Pašičev eksponat, posebno pa jasne in avtoritativne izjave o vsebini pogodbe in spremembi na korist Bolgarske, kakor tudi razkritja o ponudbah, ki so bile stavljene Srbiji, če zapusti zavezništvo, so vzbudile velikansko senzacijo. Govor je trajal cele dve uri. Po govoru so zahtevali nacionalci, da se takoj odpre debata, a kljub njim protestu je skupščina sklenila, da se prične debata na eno prihodnjih sej.

Z velikansko nestrpnostjo pričakujejo sedaj politični krogi, kaj bo odgovorila Bolgarska in če ni bil morda že v zadnji srbski notri določen gotov rok za odgovor. Vsekakor so odnosi taki, da absolutno ne bo dolgega odlašanja v rešitvi spora radi nekega novega dejstva. Splošen položaj na Balkanu in v Evropi še pospešuje odločitev, tako da se splošno pričakuje, da pride najpозnejše tekom 10 dni do mirne rešitve krize ali pa do vojne z Bolgarsko. Srbija je za ta slučaj že dobro pripravljena v vsakem pogledu.

Poroča se tudi, da so bolgarske čete, na odločno intervencijo Srbije, ustavile prodiranje proti Solunu. Vse je odvisno od tega, hoče-li bolgarska vlada preprečiti agitacijo šovinistov in macedonskih krogov, ali pa se zaplesti od njih v nesrečno borbo. Tu še vedno pričakujejo, da bo končno vendarle zmagovalno pravično stališče Srbije in interes balkanske zveze, pa četudi v zadnjem trenutku.

Pred podpisom preliminarnega miru.

LONDON 29. (Izv.) Balkanski delegati so silno ogorčeni nad brutalnim postopanjem sira Greyja, vendar pa so uvideli, da ne kaže drugega, kakor da kolikor mogoče hitro sklenejo mir in o tem so tudi obvestili svoje vlade. Danes je sir Grey izrazil upanje, da bo mir najbrže že jutri podpisan.

CARIGRAD 29. (Kor.) Uradno se naglašja, da je premirje med Bolgarsko in Turčijo podaljšano do 13. junija.

CARIGRAD 29. (Izv.) Premirje je zopet podaljšano za dva tedna.

Goriški nadškof v avdijenci pri papežu.

RIM 29. (Kor.) Danes dopoldne je papež po svojem sprehodu v vatikanskem vrtu, sprejel goriškega knezo-nadškofa dr. Sedeja v privatni avdijenci.

Kritičen položaj na Balkanu.

Pašičev govor v skupščini.

BELGRAD 28. (Konec.) Po besedilu pogodbe ima Srbija neoporečno pravico do dela obrežnega ozemlja ob Jadranskem morju, ki bi bilo za našo deželo največjega pomena in za katero smo žrtvovali toliko dragocenih žrtv. A velesile so določile to ozemlje za Albanijo, ki se je imela že le ustvariti.

Stem so bile, seveda, prikrajšane naše pravice do priborjenega ozemlja. Srbija je bila postavljena pred alternativo: ali naj sprejme sklep velevlasti, ali pa prične

vojno z Avstrijo in Italijo. V zadnjem slučaju bi se vojna s Turčijo mogla zelo usodno izvršiti. Srbija je torej ozemlje, do katerega je imela po pogodbi pravico, žrtvovala v interesu zavezništva, ki je dobila za to njemu prisojeno ozemlje med Strumo in Rodopskim gorovjem. Vsled te občutne izgube je imela Srbija pravico zahtevati kompenzacije od Bolgarske. V tem slučaju pa bi velike srbske osvojitve v Makedoniji nikakor ne mogle nadomestiti izgub Srbije na Zapadu na političnem in gospodarskem polju.

To je največja sprememba v pogodbi in se lahko smatra za force maior, kar je treba pri razdelitvi osvobojenega ozemlja zelo upoštevati.

Druge bistvena sprememba pogodbe je nastala vled nadaljevanja vojne po prvem premirju. Mir s Turčijo bi se mogel namreč skleniti le tedaj, če bi Bolgarska ne bila zahtevala Drinopolja in izhodno od tega mesta ležečega ozemlja. Glavni moment vojne je bil torej že ob prvem premirju dosežen in lahko bi bil sklenjen mir, če bi se bila Bolgarska hotela odreči Drinopolju in Traciji.

Srbija je zvesto izpolnila svoje zavezniške obveznosti in je celih 5 mesecev vzdrževala vso svojo vojsko v mobilnem stanju. Doprinesla je največje človeške in materialne žrtve v to, da dobila zavezništvo Drinopolje in Tracijo, do katere po pogodbi nikakor ni bil opravičen. Srbija je častno pomagala Bolgarski v poštenu veri, da jo Bolgarska na kak način odškoduje. Potreba je poudarjati, da je imela Srbija po besedilu pogodbe izrecno pravico do obrežnega ozemlja ob Adriji, dočim Bolgarska po ravnoisti pogodbi ni imela pravice do Drinopolja in Tracije.

Že vojna sama je pokazala, da Bolgarska ni mislila na to ozemlje. A velesile so pač Srbiji odvzele osvojeno ozemlje, dovolile pa Bolgarski, da si osvoji ozemlje, na katero ni mislila in ki so je Turki branili. Tudi so postavile velesile etnografski princip, ko so odvzele Srbiji po tej osvojeno ozemlje, dočim so ravno ta princip opustile, ko je šlo za to, da se poveča Bolgarska z jezikovno tujo Tracijo. Vsled teh nepravilnih dogodkov so se odnosi med zavezništvi spremenili in fundamentalno se je sprememnila tudi zavezniška pogodba. Sicer pa tudi v marsičem drugim ni ostala pogodba v veljavi. Tako po zavezniški pogodbi kakor po vojaški konvenciji je bila Bolgarska obvezana postaviti na Vardarsko bojišče 100.000 mož. Malo pred izbruhom vojne pa je zahteval bolgarski generalni štab, naj se ta določba v pogodbi opusti in odvzede Bolgarsko od gornje obveze. Srbija je ugodila tej bolgarski želji, zato pa je morala številno svoje lastne armade zvišati nad 400.000 mož, na kar poprej ni mislila. S tem je prišlo do nove spremembe v pogodbi.

Ker pa vsaka sprememba pogodbe zahteva tudi nove dolžnosti, je jasno, da ima Srbija pravico zahtevati za to za se odškodnino. Imamo torej pravico do večjega ozemlja, nego je določeno v pogodbi. A to še ni vse. Tekom vojne se je pokazalo, da Bolgarska tudi po transferiranju svoje Vardarske armade na Marico ni bila dovolj močna, da premaga Turke in izlji mir.

Bolgarska je morala zopet prositi Srbijo za pomoč. Poslali smo jim 50.000 mož in moderne oblegovne topove, katerih jim je manjkalo. Z našo pomočjo se je Bolgarom tudi posrečilo vzdržati Cataldžo in poraziti sovražnika pri Drinopolju. A o tej srbski pomoči v zavezniški pogodbi ni govora. Srbija ni bila primorana v to.

Iz navedenega je razvidno, da ima Srbija vsled pomnoženih žrtv pravico, da se jo vpošteva pri razdelitvi osvobojenega ozemlja.

Zato zahtevamo revizijo pogodbe. Če se pokaže na obeh straneh dobra volja, se lahko prijateljskim potom doseže sporazum, enak prvemu, ki je končal z vojno in silajno zmago. Oni, ki trdijo da se nečemo držati pogodbe, ki nam bi morala biti sveta, niso dovolj informirani, ker jim ni znano, da pogodba v prvotni obliki ne obstoji več in da mi sedaj le zahtevamo, da se potem revizije one spremembe, do katerih je prišlo, spravijo v soglasje z ostalimi določbami, da bosta obe stranki zadovoljni in pogodba tudi za nadalje pravomočna. Že meseca februarja smo sporočili bolgarski vladi svojo željo po reviziji pogodbe s prošnjo, naj se ista študira in reši na prijateljski način. Ali, žal, Bolgarska se ni hotela pogajati z nami o tem. Ravno kar smo bolgarski vladi zopet sporočili to željo in navedli tudi vzroke, ki opravičujejo naše stališče. Upamo torej da Bolgarska privoli v revizijo pogodbe, kajti, razven že omenjenih vzrokov za obrambo našega stališča je še cela vrsta drugih, v katere pa se nečemo natančneje spuščati. Omeniti hočem le nekaj najmarkantnejših. Prvič je naš teritorij vsled izgube Jadranskega obrežja in ustvaritve Albanije jako zmanjšan. Očividno je z ozirom na to, kar dobi Bolgarska, ravnotežje med zavezništvi omajano, posebno, če se ozira

na to, da sta dve balkanski državi približno enaki Bolgarski. Drugič smo vtrpeli veliko izgubo s tem, da nam je bila odvzeta direktna pot k Jadranskemu morju, ki bi nam zagotovila popolno gospodarsko neodvisnost. Pri sklenitvi pogodbe z Bolgarsko je Srbija računala z vso gotovostjo, da dobi obrežje ob Adriji. Ker pa se to ni zgodilo, se je je posrečilo, dobiti za svoj uvoz in izvoz pot čez Solun, a to le pod pogojem, da ji ne ostaneta pot Skoplje-Solun in Bitolj-Solun zaprti in da pride Srbija v neposredno zvezo z Grško!

Srbija živi sedaj z Bolgarsko v prijateljskih odnosih, a razmere se lahko spreminjajo brez naše krivde, kakor, recimo, za časa bosenske krize, tekom katere sta nas Avstrija in Bolgarska popolnoma ločili od ostalega sveta. Seveda se lahko trdi, da je Srbija po priznanju trgovskega pristanišča in Jadranske železnice dobila svobodno trgovinsko pot k morju, a ni smeti pozabiti, da Albanija niti še ne ekzistira, da tudi Jadranska železnica še ne ekzistira, dočim mora Srbija zadovoljiti svojim gospodarskim potrebam.

Tretja točka se nanaša na razdelitev osvojenega teritorija, ki se nikakor ne more izvesti na etnografski podlagi, ker obstoji Makedonija iz mešanice narodov, iz katere ni možno na podlagi etnografskega principa ustanoviti za življenje možne balkanske države. Tam žive Srbi, Bolgarji, Romuni, Grki, Turki, Albanci in veliko število Židov.

Makedonski Slovani so se začetkom 60-ih let, pred ustanovitvijo eksarhata, imenovali Starosrbi in Slovane, po ustanovitvi eksarhata pa deloma Bolgare, deloma Srbe. Strog objektiven stališče je njihov jezik nekako v sredi med srbskim in bolgarskim. Enako je tudi z narodnimi svojstvi. O kakih čistih Bolgarjih ni niti govora. Meje med Srbijo in Makedonijo se morajo radi tega določiti tako, da bodo odgovarjale našim gospodarskim in državnim interesom. Vrh tega treba imeti pred očmi, da je bilo vse to ozemlje v Makedoniji nekdanje srbsko, da so je sivečasno osvojili Turki, a sedaj zopet Srbi.

Vsi ti momenti potrjujejo naše stališče, našo razlago in silijo kategorično k reviziji pogodbe z Bolgarsko. S to zahtevo obstoječa pogodba nikakor ne bo omajana, še manj pa anulirana. Ravno oni — in to smo mi —, ki zahtevamo revizijo, smo prijatelji, da, pošteno prijatelji naše zveze, oni pa, ki so proti reviziji, so njeni sovražniki. Kako zelo smo kakor zavezništva varovali svojo zvestobo napram ostalim zaveznicam, dokazuje dejstvo, da so nam tekom razprav o albanskem vprašanju ponujali vso Vardarsko dolino s Solunom, če se lastnovoljno odpovemo Jadranskemu obrežju. A mi smo ta predlog odločno odklonili, ker se nismo hoteli in tudi nečemo pregrešiti proti zavezniškim obveznostim. Pošteno bi bilo torej, da se naša lojalna pomoč, ki v pogodbi ni bila določena, sedaj na koncu vsaj prizna in poplača.

Naša vlada je vedno izpolnjevala vse zavezniške dolžnosti in je bila tudi pripravljena zavzemati se za življenjske interese ostalih zaveznic. Na istem stališču stoji tudi sedaj, ko zahteva revizijo pogodbe, sklenjene z Bolgarsko.

Prosim torej gospodo poslance, da vzamejo moj eksponat na znanje in da priprave debati vpoštevajo resnost predmeta in čustva zaveznic, kajti le na ta način zamoremo ojačiti balkansko zvezo, ki je za vse balkanske države potrebna.

Politično društvo „Edinost“

aklicuje sledečo

VOLILSKE SHODE:

Shodi v soboto 31. majnika:

Za Opčine in Bane:

ob 8 zvečer v Sokolovi dvorani na Opčinah;

Za Rocol:

ob 8 zvečer v gostilni „pri Drijonu“;

Za Vrdeco:

ob 8:30 zv. v „Gospodarskem društvu“;

Shodi 1. junija t. l.

Za Škedenj:

ob 4 popoldne v „Gospodarskem društvu“.

Za Sv. Ivan:

dopoldne po maši v „Konsumnem društvu“ pri cerkvi;

Za Frdenič:

ob 4 pop. v „Gospodarskem društvu“;

Za Lonjer:

ob 4 pop. v „Konsumnem društvu“.

Za Kolonjo:

ob 2:30 popoldne v gostilni „Pri starem Matevžu“.

Za Rojan, Greto, Škorkljo:

ob 10 dop. v „Konsumnem društvu“ pri cerkvi.

Za Kontovelj:

ob 9:30 dopoldne v gostilni „Gosp. društva“.

V torek, dne 3. junija.

V gostilni Novega konsumnega društva „alla Stazione“ v ul. Lazzaretto vecchio, ob 8. zvečer.

DNEVNI RED VSEH SHODOV:

Občinske volitve in Slovenci.

Zaupniki mesta in okolice! Člani volilnih odborov! Zadnji čas je, da naznanite političnemu društvu „Edinost“ one zaupnike, ki bodo lahko na dan volitev (8. junija) opravljali službe članov komisij oziroma zaupnikov stranke pri volitvah. Člani komisij morejo biti le volilci dotičnega razreda in okraja, dočim je zaupnik stranke lahko vsak volilec. Za vsako volilno sekcijo naj se naznanila po 2 osebi za člane komisij in po 3 osebe za strankne zaupnike. Število volilnih sekcij ostane skoro tako kakor pri občinskih volitvah l. 1909. Imena (natančno pisana) s točno naznačenimi naslovi naj se sporočijo tajniku političnega društva „Edinost“, dr. Iv. Mar. Čok-u, (pisarna dr. Slavka, „Narodni dom“, telefon št. 820).

Zaupniki! Požurite se, storite takoj svojo dolžnost in ne odlašajte, ker je že skrajni čas!

Okoličani! Volilci II. razreda.

Kandidatje političnega društva „Edinost“ za volitev, ki se bo vršila v nedeljo, dne 8. junija 1913., so sledeči:

ZA I. OKRAJ:

(Škedenj, Sv. Marija Magdalena Zgornja in Spodnja);

Anton Miklavc pok. Antona, posestnik pri Sv. Mar. Magd. Spodnji;

ZA II. OKRAJ:

(Rocol, Katinara, Lonjer, Vrdeca, Kolonja, Konkone);

dr. Just Pertot, zdravnik v Trstu;

ZA III. OKRAJ:

(Rojan, Greta, Barkovlje, Sv. Križ, Prosek, Kontovelj, Opčine, Bane, Trebče, Padriče, Gropada, Bazovica);

dr. Ferdinand Černe, odvetnik v Trstu, Stefan Ferluga, šolski vodja na Opčinah.

Okoličani! Volilci II. razreda! Glasujte v nedeljo, dne 8. junija t. l. složno za te kandidate!

Politično društvo „Edinost“.

Za občinske volitve.

Skupščina Hrvatov i Srba.

Ovdješnji Hrvati i Srbi sazvaše veliko izbornu skupštinu za dojučer nedelju, u jutro, u dvorani „Dalmatinskega Skupa“ ul. Sanitā, br. 16, I. Skupščina počimlje u 10 sati.

Sestanki zaupnikov v mestu.

Za I. in II. volilni okraj: danes, v petek, dne 30. majnika, v gostilni Novega konsumnega društva „alla Stazione“ v ul. Lazzaretto vecchio ob 8 zvečer.

Za III. in IV. volilni okraj: danes, v petek, dne 30. majnika, ob 8 zvečer v prostorih Narodne delavske organizacije v ul. Sv. Frančiška Asiškega št. 2.

Opozorjamo zaupnike na to, da se bodo vršili ti sestanki v svrhu določitve zaupnikov za volilne sekcije. Prosimo torej točne in obilne udeležbe, da bo mogoče določiti zaupnike.

Gospod Joško Cvek nam sporoča, da po zaupnikih ponudjene mu kandidate iz tehtnih razlogov nikakor ne more sprejeti, se pa obenem najiskrenejše zahvaljuje na zaupanju in simpatijah, ki so mu jih zaupniki na tako prisrčen način izkazali na dan zaupnega sestanka.

Volišča za IV. mestni vol. razred.

Za I. volilni okraj:

1. sekcija: ul. Edmondo de Amicis 17, vhod v ul. G. R. Carli, Passeggio S. Andrea: št. 1 in vse sode (2, 4, 6 itd.) številke od 2 do 36 v vicolo delle Bombe, številke ul. G. R. Carli, Edm. de Amicis, zagata S. Eufemia, ul. Franca, nova prosta luka, zagata S. Giustiana, ul. Fr. Hermet, Gioachino Murat, G. Muzio, ul. dell'Officina, ul. della Rampa lihe številke (1, 3, 5 itd.), ul. Remota, Guido Reni, zagata S. Tecla, vicolo S. Vito.

2. sekcija: ul. Cavana 18 (akladisce): ulice Annunziata, Argento, Bellosguardo, Belpoggio, Burlo, di Campo Marzio, Cavana od 9 naprej, Corti, Economo, S. Giorgio, Giulio Cesare, pomol Giuseppina, trg Giuseppina, nabrežje Grumula, ul. Lazz. vecchio sode št. od 14 do 52 in lihe št. od 9 do 49, trg Lipsia, tržišče S. Lucia, ul. 83.

Martiri, reber dei Montanelli, ul. Monfort, Necker, Ott. Augusto, nabrežje Pescatori sode št. od 6 dalje, largo Promontorio, ul. Sanità sode št. od 12 do 24 in lihe od 13 do 27, pomol Sartorio, pomol Sv. Terese-

3. sekcija: mestna šola v ul. Lazzaretto vecchio: ul. Armeni, Bastione št. 3 in 4, Capuano, Vitt. Colonna, trg Cov. Romana, ul. Crociferi, S. Daniele, stopnjice Fabbri, ul. Fabbri, Giustinelli-Madonna del mare, Ben. Marcello, Rotonada, Gasp. Stampa, Fel. Venezian lihe številke.

4. sekcija: telovadnice v ul. della Valle: ul. Alice, Fr. Cappello, Cereria, Fr. Danza, Eico, Galleria, Massimiliana, S. Michele lihe št. od 1 do 43, Navali št. 1 in 3, Fulvio Testi, Tigor, trg della Valle, ul. della Valle, vicolo delle Ville, ul. S. Vito lihe št. od 1 do 19 in vse sode, ul. Filippo Zamboni.

Pripomba: Volišča ostalih volilnih okrajev objavimo v prihodnjih številkah, na dan volitev pa v celoti, da bo mogel vsak volilec natančno vedeti, kje je njegovo volišče.

Slovenskemu dijaštvu na Dunaju!

Tovariši! Mizerija slovenskega študenta na Dunaju je dosegla svoj vrhunec. Tako ne more in ne sme iti dalje. Pomanjkanje najelementarnejših človeških potreb uničuje življenjsko moč našega dijača, ubija voljo in jemlje veselje do vsakega dela. Kar je v normalnih razmerah za normalno življenje vsakdanja potreba, to smatra danes slovenski študent za luksuz. Koliko jih je, ki bi si mogli privoščiti pičel zajutrek? Koliko jih je, ki postajajo pred menzo ali ljudsko kuhinjo in „z upom in strahom“ čakajo, da pride tovariš in posodi groš za borno „Bellago“ — edino hrano za dolgih 24 ur, in če niso pričakali, odhajajo v „stanovanje“, ki ne zasluži tega lepega imena? Meso je luksuz tudi o praznikih; odkod pa naj jemlje slovenski študent še sredstev, da se izobrazijo tako, da bo lahko dajal domovini, kar bo tirjala od njega, kako naj misli na gledališče, koncerte, poučne izlete? — dejstva, skoro neverjetna, krče po odpomoči, tako da morajo zdraviti tudi po socialni bedi še tako otopelega študenta.

Tovariši, vse razmere nas silijo, da posežemo po samopomoči! Pozivljamo Vas torej za jutri v soboto dne 31. t. m. ob 8. zvečer, v prostore slov. akad. društva „Slovenije“, VIII. Langegasse 50, pritičje, na sestanek vseh onih tovarišev, ki čutijo moro socialne bede, da zberemo gradivo in polščemo pota k rešitvi. Tovariši, opustite se tega dne svinčene apatije in malodušne resignacije ter razvite čvrsto osebno agitacijo od tovariša do tovariša! — Kot uvod posvetovanja in dela referira tov. lur. M. R. Lemež: „O socialnem vprašanju slovenskega študenta na Dunaju in kako najti pota k njegovi rešitvi“.

Dobrodošli tudi vsi oni, ki sicer ne čutijo bede na lastnem mesu, a čutijo v sebi dolžnost dijaške solidarnosti in jim kolegijskost narekuje, da aktivno posežejo v akcijo samopomoči!

Dunaj, dne 27. maja 1913.

Podporni odsek v „Sloveniji“.

Domače vesti.

„Grazer Tagblatt“, nedeljska priloga, odgovarja na naš članek prejšnje nedelje, kjer smo pod naslovom „Skandal na c. kr. meščanski šoli v ulici Fontana“ ožigosali z istem, ki vlada pri nas na šolskem polju. Nemški učitelji iz najrazličnejših krajev prihajajo k nam vzgajati tiste naše otroke, ki morajo obiskovati nemške državne šole, k. r. družin — nimamo!!

Tržaški dopisnik graškega slovanščskega lista pa se v svojem odgovoru na naš stvarni članek poslužuje najgrših psov na adresu našega lista in psuje in blati z raznimi „windische“ vse, kar je slovenskega. Predrznost je dokazal s tem svojim dopisom, da je res pravi sin — „Kulturvolk“! No, če pa misli, da s psokami dokazuje potrebo, ali pa morda dobroto onih nemških šol, kjer učitelji ne razumejo svojih učencev in ti ne učiteljev, potem se jako moti. S tem, da psuje slovensko učitelstvo z „windische k. k. Lehrer“, ni še dokazal ničesar, da je morda dober tisti zistem, ki je iz državnih ljudskih šol v Trstu napravil domeno nemških učiteljev, ki so popolnoma tuji tem krajem in ki ne poznajo deželnih jezikov!

Očita nam, da smo lažnjivci, češ, da nismo navedli natančnega števila onih nesrečnih deklic, ki so bile izključene iz meščanske šole v ulici Fontana, ker so obcevale z onim mornarskim častnikom. Kdo pa zna natančno število teh nesrečnih zapeljanih otrok? Ali je morda dejstvo manj hudo, če je bila — recimo — ena manje, nego smo navedli mi? Da pa nemški učitelji na nemških državnih

šolah ne razumejo svojih učencev, ki so po veliki večini Slovenci in Italijani, to ni laž, marveč notorična resnica; a da bi se bile one — recimo blago — nerednosti zasledile poprej, če bi učiteljev razumelo razgovore učenk, je zopet dejstvo, ki je na dlani in se ne pušča utajiti. Pa saj si tudi dopisnik graškega lista ne upa tega, marveč meni, da s par nemških psov dokazuje potrebo in dobroto nemških raznarodovalnic. Tudi si ne upa stvarno braniti zistema, ob katerem je bilo možno, one otroke tako dolgo zlorabljati — ne upa si stvarno braniti zistema, ki silijo našo mladino v učilnice, ki so v zasmeh najprimivnejšim pedagogičnim načelom; pač pa ima predzno čelo, da zahteva od domačega, avtohtonnega slovenskega prebivalstva, da naj bo hvaležno nemškim šolam, nemškim učiteljem, ki je učijo nemški!

Torej še hvaležni da bi morali biti njim, ki nam kratijo pouk v maternem jeziku in nam vsiljujejo tuje! To je že višek predrznosti, do kakoršnje se more povzpeljati le kak nadut semkal usiljeni tevtov, ki se je na naših gostoljubnih tleh prenaedel kruha! Branite le — kolikor hočete — svoje Stolze in Kauerje, ki nam v narodnem oziru škodujejo, kjer le morejo —, ali nikar ne zahtevajte od nas hvaležnosti za te poskuse za raznarodovanje našega ljudstva! Zahtevamo šol v svojem jeziku, a vi nam dajate nemških, ki so pravi pedagogični nesmisel, in zahtevate za to še naše hvaležnosti! Predrznost vaša je velika, ali nadejamo se, da tudi tej pride konec, ker mejl že na — norost!

Sedaj pa le operirajte dalje s svojimi psokami! Saj dejstvo, ki bi govorila za vas, itak — nimate!

O tistem divjaškem napadu na barkovljanske šolske otroke minole sobote nam pišejo iz Barkovell: Ko je dolga vrsta dospela do ulice Tor San Piero, se je vsula iz iste tolpa 25 do 30 pobalnikov — bili so to namreč od 16 do 20 letni dijaki, to je, predstavljali tiste tili opevane italijanske brutture, — ki so pozdravili mirne in utrujene male izletnike z „Abbasso i sclavi“, „Fora i sclavi“ in „Fora porchi de sclavi“! Nato so začeli prepevati kar po vrsti one žaljive pesmi kakor: „Lasse pur che canti“, „Viva la Lega Nazionale“, „Trieste se italiana“, „I sclavi che vadi a Lubiana“, „Viva Tripoli“ itd. in so korakoma pevačjo spremljali izletnike do bližine c. kr. užitinskega urada pod Greto.

Povedati je treba, da so se vsi izletniki brez razlike starosti povpraševali, kaj to pomenja? Starejši smo precej razumeli, da to ni nič drugega, nego grda izidvalna demonstracija proti nedolžni mladini, učitelstvu in staršem, za kar niso imeli izizvalci najmanjšega povoda, ker so se vsi izletniki vedli kar najdostojnejše.

Med izletniki, posebno med starejšimi, je že hudo vrela zaradi grdega izidvalja in prav malo je manjkalo, da ni prišlo do bitke, ki bi gotovo imela daljnih posledic, da ni zastavilo učitelstvo vsega svojega vpliva, da se je ohranilo mirno kri.

So-li pomislili oni vročkrvni junaki in njih hujšaki slavne kulture, koga so

Poslano*)

Izjava.

V svoji številki 197. od dne 29. avgusta 1912 je „Slovenec“ pod naslovom: „Pojudena Edinost. Dopis iz Trsta“ priobčil članek, v katerem se govori o gospodu dr. Josipu Jedlowskem, odvetniškem kandidatu v Trstu, na način, ki je hudo teptal njegovo osebno čast. Da brani svojo čast, je g. dr. Jedlowski vložil dne 27. septembra 1912 na ljubljansko deželno sodnijo kazensko ovadbo. Danes se je imela vršiti proti „Slovencu“ poročna razprava. — Z ozirom na to in ker je uredništvo „Slovenca“ med tem časom po storjenih poizvedbah prišlo do spoznanja, da je bilo izter hude mistifikacije po nekem tržaškem dopisniku in da je le-ta mistifikacija zapeljala uredništvo „Slovenca“ v priobčenje označenega članka s komentarjem (navidezno iz peresa uredništva „Slovenca“), izjavlja podpisano uredništvo „Slovenca“, da obžaluje, da je priobčilo omenjeni članek s komentarjem, da preključuje vse tam specificirane razalitive ter da prosi g. dr. Josipa Jedlowskega tudi tem potom odpustanja za storjeno mu krivdo, tembolji, ker je prišlo do prepričanja, da so vse v inkriminiranem članku obsežene obdolžitve docela neosnovane. — V Ljubljani, dne 26. maja 1913. — Uredništvo „Slovenca“.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu zakon velja.

Gospica Angela Volarič-Robč!

Iskrene čestitke k Vašemu imendnevu!

Ljudska hranilnica in posojilnica v Trstu

registrirana
zadruga z ne-
omejeno zav.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2%, po 4 1/4% na dvamesečno, po 5% na šestmesečno odpoved; daje zadrugamkom posojila po 6% na poroštvo ali na vknjižbo proti odplačevanju v mesečnih, četrtletnih ali drugače določljivih obrokih.

Urađuje se vsak delavnik od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 pop. V lastni hiši ulica Torre bianca šte. 21

Mnenje gosp. dr. V. Löffler-ja na Dunaju.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Z veseljem vam potrjujem, da predpisujem vaše železnato kina vlno Serravallo z najboljšim vspehom v gotovih slučajih, posebno pa pri slabokrvnosti kakor posledica boleznih oslabelosti pri ženskah.

DUNAJ, dne 7. junija 1911.

Dr. V. LOEFFLER.

Za birmo!

Dolžnost vsakega zavednega botra in botre je, da se posluži v edini slov. urarni in zlatarni

ALOJZIJA POVHA
Trst, ul. del Rivo 26 (Sv. Jakob).
Cene nizke. Bogata izber.

Novo pogrebno podjetje, Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14-02.)

Prevoz mrličev na vse kraje

Zastopstvo s prodajo pogrebnih predmetov: J. MRZEK, Opolno št. 170; T. VITEZ v Nabrežini na trgu pri cerkvi; A. JAMSEK, pri Orehu (Meghere); F. BRNETIO v škodnju.

Podjetje bogato preskrbljeno z najnovejšo opremo. Vozovi za veličastne sprevede z bogato opremo in od najenostavnejših do najbolj luksurjoznih. Krasna izbira vencev iz umetnega cvetja, biserov, kovine in porcelana, krste iz kovine in raznovrstne iz lesa, pajčolani, obleke, obnavalo itd. — Za poročence, birmance in druge svečanosti bogata izbira raznovrstnih, vencev in cvetlic veščenih in barvanih. — Vsi predmeti so stalno na razpolago. Stalne cene brez konkurence postrežba točna. Nočna naročila se sprejemajo v lastnih prostorih zaloge podjetja ul. Tesa št. 31. telefon 1402. Družabnik in upravitelj M. ŠTIBLIJ

V ulici Carradori št. 4

(vogal ul. Nicolò Machiavelli)

se je otvorila te dni nova, velika trgovina drobnarij

v kateri se prodajajo vsakovrstne bižuterije, japonske vaze, posode za kavo, čaj itd. katere prihajajo naravnost iz Japonske.

Podpirajte družbo SV. CIRILA IN METODA!

Andrej Rojic, Trst

ULICA ACQUEDOTTO št. 20

priporoča cenj. občinstvu svojo higijenično brivnico.

Damam se priporoča za pranje glave in lasna dela.

Zaloga tu- in inozem. vin špirita likerjev in razpredaja na drobno in debelo

JAKOB PERHAUC

Trst, Via delle Acque št. 6, Trst

(Nasproti Caffè Centrale)

Velik izbor francoskega lampanja, penecih desetih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux Burgunder, renkih vin, Meccella in Chianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropimovec, živorec in brinjave. Izdelki L. vrste, dolgi in deščični krajev. Vseka naročila se takoj izvrši. Raspe- kije se po povzpetja. Ceniki na zahtevo in franko. Razpredaja od pol litra naprej. 200

G. de VECCHI

naslednik A. FONDA,

Trst, ulica del Bosco št. 17.

Zaloga sena, krme in otrobov.

Seno L. alama, ograsko seno,

benški otrobi, otrobi št. 84.

Odlikovana to- ADRIJA Sv. Ivan varna sodavice pri Trstu.

Via S. Cilino št. 541 (edina slovanska in izven kartela) Tel. 566.

se priporoča najtopleje slovanskim gostilničarjem, kavarnarjem in drugim odjemalcem sodavičarskih izdelkov v mestu in okolici.

OB PRILIKI BIRME!

TRZKA

Vittorio Piscur, Trst

opozarja vse svoje cenjene odjemalce, da je sprejela veliko pošiljatev narejenih oblek za moške in dečke v najnovejših barvah in da jih bo prodajala ob tej priliki po tako nizkih cenah, kakor jih še ni bilo v Trstu. — Oglejte si veliko skladišče, ne da bi morali kaj kupiti. NB. Priporoča se, da trgovine ne zamenjate z drugimi, kar bi bilo v vašo škodo.

Ulica Arata št. 1.

Poleg pošilje Alvarico Usato

Velika zaloga vsakovrstnega sira, masla in slanine. Priporočam trgovcem in gostilničarjem parmezan in po K 230 in naprej, kakor gorgonzola, ementalški, ovčji, trapistovski sir in vsakovrstne slanine. — Priporoča se vdani

J. J. Suban, Trst, ulica Glorije Vasari št. 10.

Gualco - Trst
lo 2. — Telefon 329, Rom. VI
na (z zlato) cevi in cementnih
cov in umetnega kamna. ::
le v cementu. Cene smernice, tako točne.